

Verksamhetsbaserad arkivredovisning i Sverige

Nora Liljeholm / Riksarkivet / 2013-04-18

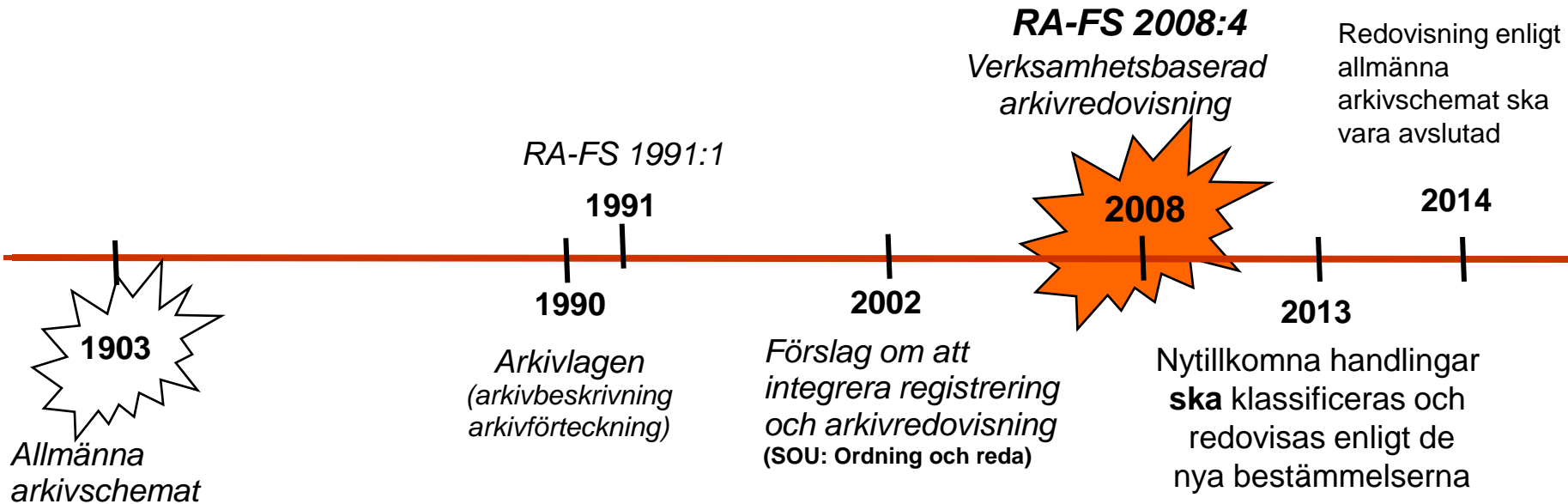
nora.liljeholm@riksarkivet.se

Innehåll

- Grunderna i verksamhetsbaserad arkivredovisning
 - Varför nya principer?
 - Redovisningsnivåer, nya begrepp
 - Krav och möjligheter
 - Instrument för informationsstyrning
- Erfarenheter
 - Ett perspektivskifte – Utmaningar och möjligheter/svårigheter
 - Riksarkivets arbete med främjande

Arkivredovisningen i Sverige

RA-FS = Riksarkivets föreskrifter

Varför nya principer för arkivredovisning?

- Allmänna arkivskemat (fr. 1903)
 - samma struktur oavsett verksamhet
 - anpassat för avställda handlingar
 - skiljer inte mellan logisk och fysisk redovisning
- Klassificeringen speglar inte dagens förvaltning
- Svårt att förena med myndighetens övriga sökinstrument
- Svårt att redovisa elektroniska handlingar

Allmänna arkivskemat

- A. Protokoll
- B. Arkivexemplar av utgående handlingar
- C. Diarier
- D. Register och liggare
- E. Inkomna handlingar
- F. Handlingar ordnade efter ämne
- G. Räkenskaper
- Ö. Övriga handlingar

Varför verksamhetsbaserad arkivredovisning?

- Utgår från verksamheten (processer) vid klassificering av handlingar
- Ger möjlighet att sätta elektroniska handlingar i en kontext
- Skiljer mellan beskrivningen av verksamhet och handlingar (logisk) från redovisningen av handlingarnas förvaring (fysisk)
- Ger möjlighet att förena registrering med arkivredovisning
- Nytt synsätt på arkiv – proaktivt angreppssätt
- Ligger i linje med e-förvaltning och dokumenthanteringsstandarder
- Medborgarfokus och processperspektiv – ledstjärna inom den svenska statsförvaltningen sedan 2000

Riksarkivets krav + myndigheters behov

- Riksarkivets krav på vilka uppgifter (metadata) och uppgiftsmängder som ska finnas framgår i RA-FS 2008:4 – kraven är i stor omfattning funktionskrav
- Myndigheterna har stora möjligheter att anpassa arkivredovisningen till det egna behovet – fler uppgifter får anges

§ Andra krav på myndigheter

- 2 kap. TF – allmänna handlingars offentlighet
- OSL – registrering samt beskrivning
- PSI-lagen – tillgängliggöra verksamhetsinformation
- Övrig verksamhetsspecifik lagstiftning

Verksamhetsbaserad arkivredovisning innebär...

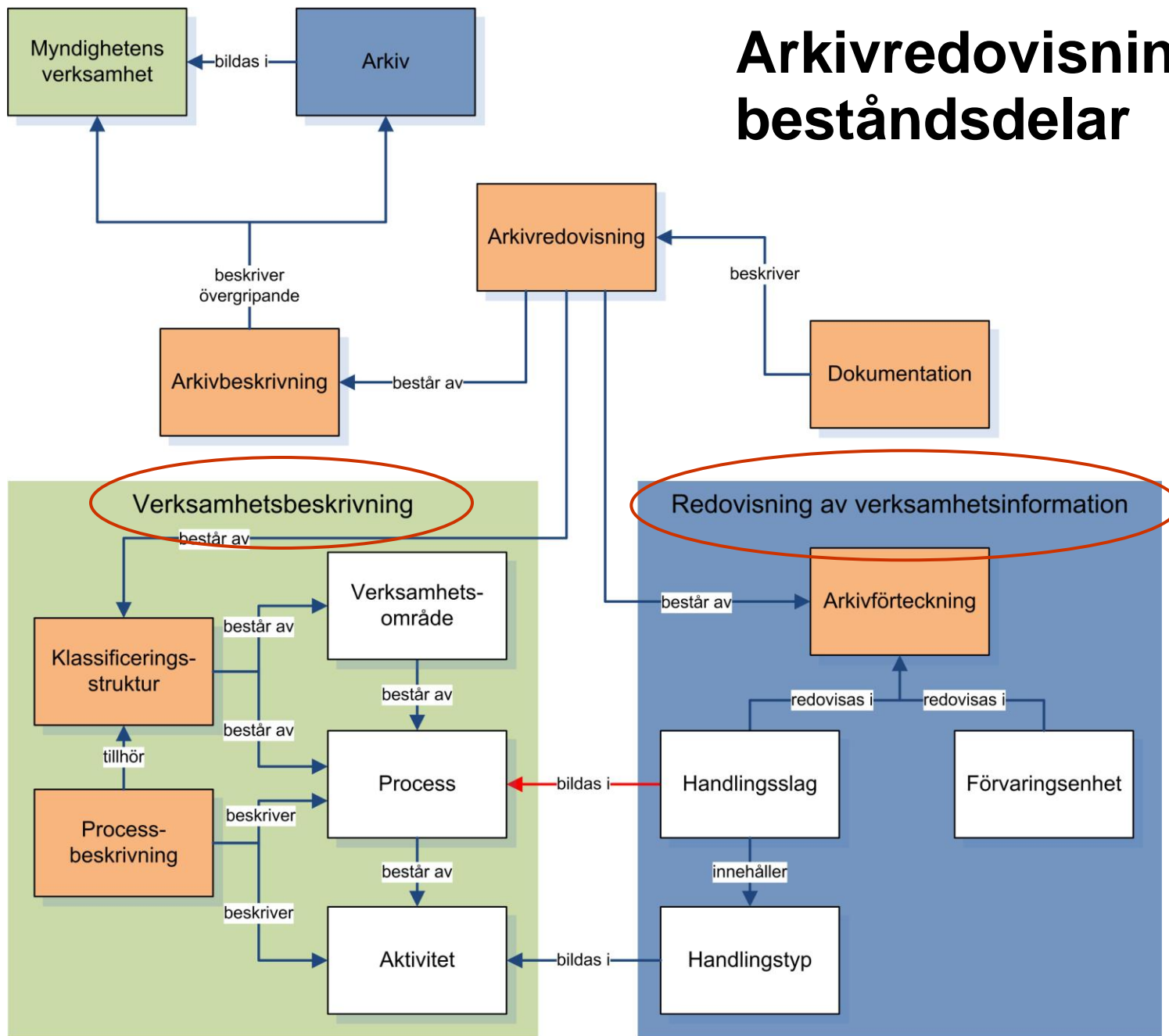
1. att klassificera handlingar utifrån den verksamhet de tillkommer i,
2. att beskriva verksamhetsprocesserna (kontext till handlingar),
3. att redovisa de handlingar som inkommer eller upprättas i processerna, och
4. att redovisa handlingarnas förvar.

Arkivredovisningen ska bestå av **uppgifter som kan presenteras som...**

- en arkivbeskrivning
- en klassificeringsstruktur med processbeskrivningar
- en arkivförteckning

Arkivredovisningens beståndsdelar

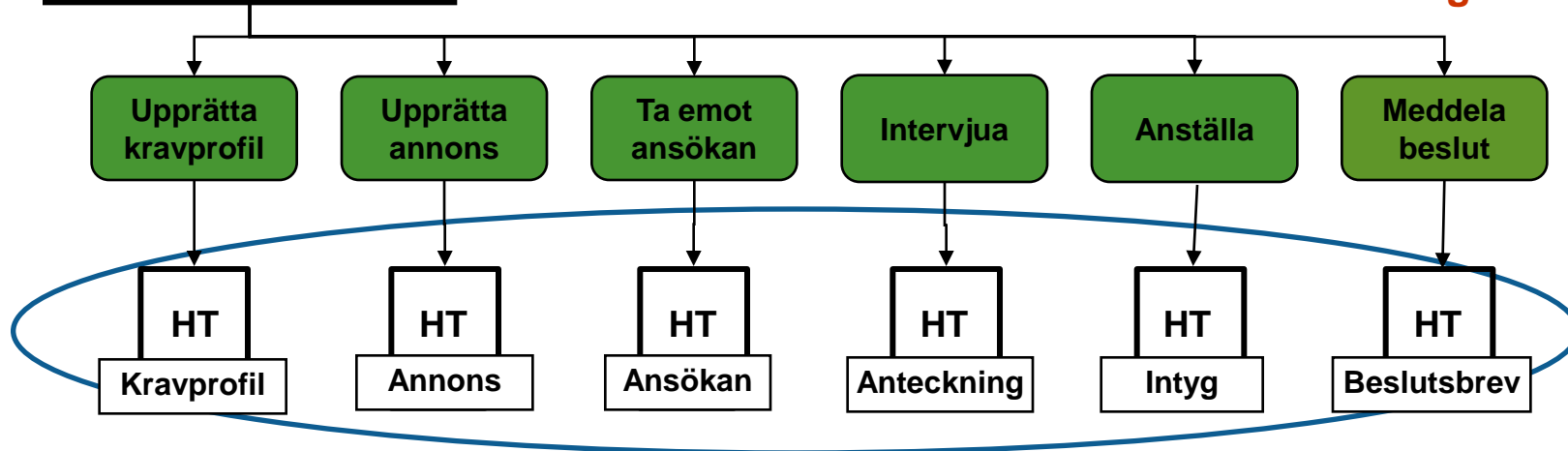

Beskrivnings- och redovisningsnivåer

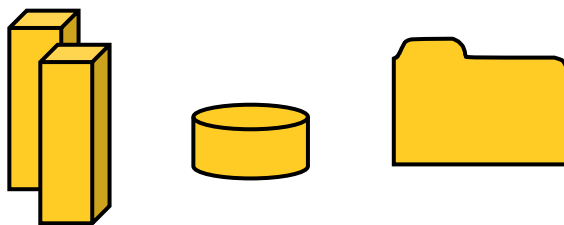
2. Verksamhetsstöd
2.2. Personal
2.2.1 Anställa personal

1. Klassificeringsstruktur: verksamhetsområden och processer

2. Processbeskrivning: aktiviteter

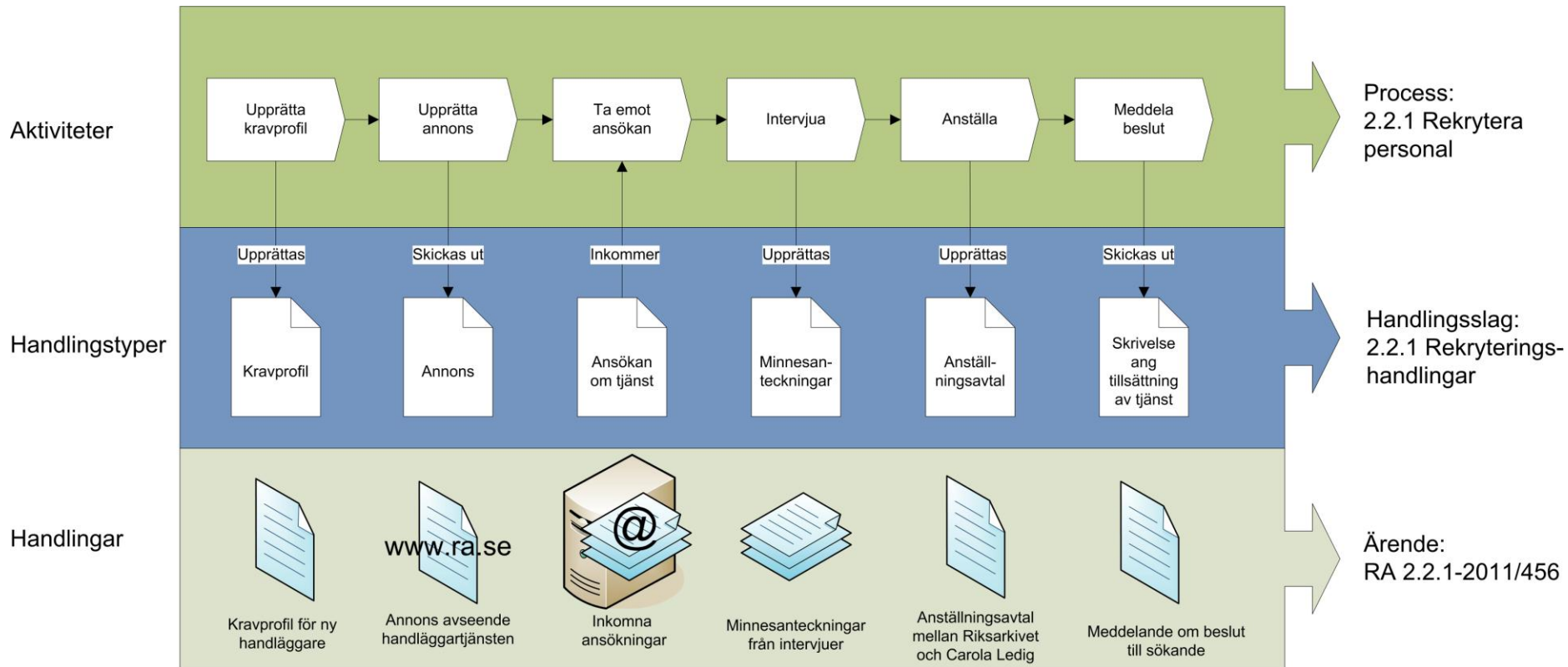

3. Redovisning av handlingar (logisk): handlingsslag och handlingstyper

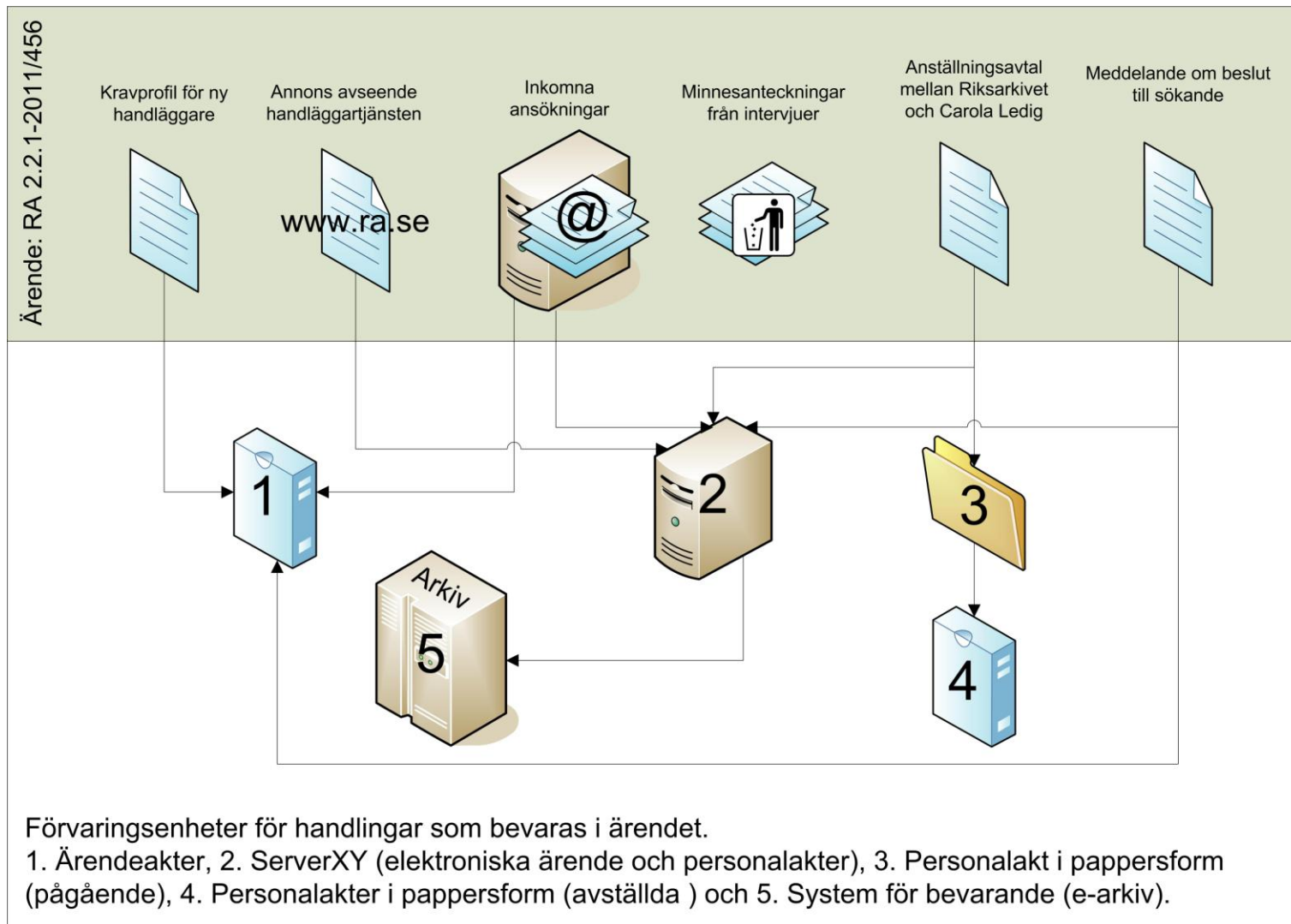

4. Redovisning av förvar (fysisk o ev logisk): förvaringsenheter

Förhållandet mellan handlingslag, handlingstyper och handlingar

Förvaring av handlingar i ett ärende

Styra hanteringen av handlingar i samband med registrering

- Klassificeringsstrukturen ersätter d/d-planer eller andra klassificeringsplaner
- Med uppgifter från arkivredovisningen kan man styra hur handlingen ska hanteras under hela dess livslopp – en 'automatisk' dokumenthanteringsplan
- Finns rätt uppgifter med från början behöver man inte göra om och anpassa vid arkivläggning eller leverans – **proaktivt tankesätt (rätt från början)**

= God informationshantering

Nytteeffekter

Både för brukarna och för den egna verksamheten

1. Trovärdighet

- Kontext till handlingar

2. Insyn

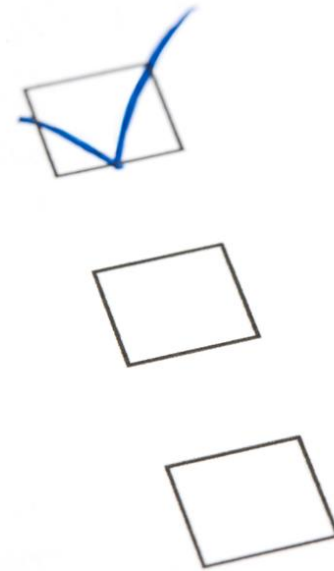
- Hela handlingsbeståndet

3. Effektivitet

- Proaktiv informationsstyrning

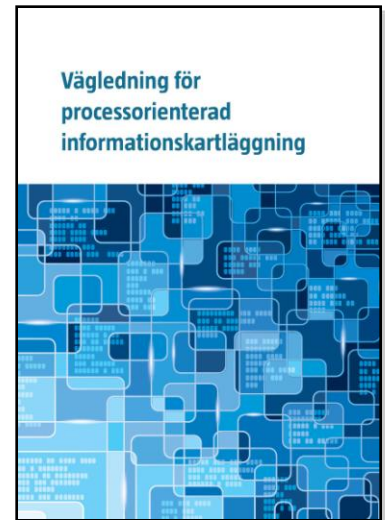
4. Flexibilitet

- Hänsyn till verksamhetsbehov

Riksarkivets arbete med implementeringen av de nya kraven

- Kursverksamhet sedan 2009
- Vägledning – Redovisa verksamhetsinformation
- Samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om processbeskrivningars betydelse för arkivredovisning och informationssäkerhetsarbete
- Frågor och svar på www.ra.se
- Rådgivning och tillsyn

Erfarenheter

- Från idé till verklighet tog det närmare 20 år
- Övergångstiden på 4 år var nödvändig
- Mycket motstånd i början
- Flexibla bestämmelser med stort tolkningsutrymme – både för- och nackdel
- Nya målgrupper
- Arkiv- och informationshanteringsfrågor har fått en helt annan betydelse. Arkivarier samarbetar med exempelvis verksamhetsarkitekter och informationssäkerhetsansvariga.

